

Nr 102.

Uppläst och godkänd hos Första kammaren den 14 maj 1913.
Uppläst och godkänd hos Andra kammaren den 14 maj 1913.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående utlämning av förbrytare samt till lag om ändring i 1 kap. strafflagen, dels ock en i anledning därav väckt motion.

(Lagutskottets utlåtande nr 25.)

Till Konungen.

Genom en den 31 januari 1913 dagtecknad proposition, nr 50, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till lag angående utlämning av förbrytare samt till lag om ändring i 1 kap. strafflagen.

Vad angår förslaget till lag angående utlämning av förbrytare har detsamma icke i oförändrat skick kunnat av Riksdagen antagas.

Riksdagen har sålunda med avseende å domstolsproceduren ansett den av lagrådet förordade anordningen, att rådstuvurätten i varje fall endast har att anställa förhör med den, vilkens utlämning är i fråga, och verkställa annan utredning i ärendet samt sedan hänskjuta ärendet i dess helhet till högsta domstolens prövning, medföra sådana fördelar av trygghet och enhetlig prövning av hithörande mål, att nämnda anordning måste anses böra föredragas framför den i Eders Kungl. Maj:ts proposition föreslagna.

Att härigenom någon förlängning av utlämningsförfarandet skulle föranledas, synes Riksdagen ej vara att befara, då nämligen jämväl enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag utlämningsärenden i de flesta fall genom besvär torde

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 14 saml. 35 häft. (Nr 102.) 1

komma att dragas under högsta domstolens prövning. Den särskilda åklagare, som förordnas att tillvarata den främmande statens intressen, torde nämligen knappast kunna underlåta att klaga i högsta instans, därest rådstuvurätten finner hinder för bifall till utlämningsansökningen föreligga. Och den häktade, som i rättegången åtnjuter hjälp av rättskunnigt biträde, torde för motsatt händelse jämväl i flertalet fall draga saken under prövning av högre rätt. Snarare torde, såsom lagrådet antyder, tidsvinst genom den nu föreslagna omläggningen i de flesta fall uppstå vid utlämningsärendenas behandling.

I anledning härav har Riksdagen verkställt erforderlig omarbetning av 17—28 §§ i Eders Kungl. Maj:ts förslag, vilka i det av Riksdagen antagna förslaget motsvaras av 17—23 §§.

Vid denna omarbetning har Riksdagen emellertid ansett föreskriften, att i utlämningsärendet rättshjälp skall beredas den, vars utlämning begäres, utan avseende på om han framställt begäran därom, böra bibehållas i vad avser handläggningen inför rådstuvurätt.

I enlighet med lagrådets hemställan har ock Riksdagen i särskilt stadgande, 22 §, upptagit föreskrift, huru förfaras skall i händelse den i utlämningsärende häktade bestrider, att han är den person utlämningsansökningen avser. Därjämte har i enlighet med vad lagrådet därom erinrat i Riksdagens förslag stadgats, att frågor om ersättning åt vittne eller annan, som kallats att meddela upplysning i ärendet ävensom åt tolk, skola avgöras av högsta domstolen i samband med huvudsaken samt att, beträffande ersättning åt åklagare och åt den häktades biträde, Konungen äger att i administrativ väg meddela erforderliga föreskrifter.

De beträffande förevarande del av förslaget vidtagna ändringarna hava föranlett förskjutning i paragrafföljden i fråga om 29—35 §§ i Eders Kungl. Maj:ts förslag, vilka paragrafer sålunda i Riksdagens förslag motsvaras av 24—30 §§.

I 11, 13, 16, 30 och 34 §§ hava ändringar vidtagits med avseende å där gjorda hänvisningar till de paragrafer, vilkas nummerbeteckning sålunda ändrats.

Vidare har i 11 och 32 §§ vidtagits vissa ändringsr av redaktionell art.

Beträffande slutligen den ifrågavarande lagens tillämplighet anser Riksdagen visserligen uppenbart, att en uppsägning av samtliga traktater för vinnande av omedelbar tillämpning av bestämmelserna i förevarande lag icke kan komma i fråga. Vad angår de olägenheter, som i viss mån kunna vara förbundna med att förevarande lags bestämmelser icke stå i överensstämmelse med gällande traktater, har Riksdagen dock antagit

såsom visst, att Eders Kungl. Maj:t skall hava sin uppmärksamhet riktad på denna angelägenhet och på grund därav, i den mån det finnes lämpligt och låter sig göra, vidtaga erforderliga åtgärder i ändamål att våra utlämningstraktater bringas till överensstämmelse med bestämmelserna i den föreliggande lagen.

På grund av här anförda skäl har Riksdagen med anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition för sin del antagit härvid fogade lag angående utlämning av förbrytare.

I fråga om Eders Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändring i 1 kap. strafflagen har Riksdagen ej haft något att erinra mot detsamma. Propositionen i vad den avser berörda lagförslag har alltså blivit av Riksdagen bifallen.

Stockholm den 14 maj 1913.

Med undersåtlig vördnad.

Lag

angående utlämning av förbrytare.

Härigenom förordnas som följer:

I KAP.

Om villkoren för utlämning.

1 §.

På begäran av främmande stats regering må person, som uppehåller sig här i riket och är för brott misstänkt, tilltalad eller dömd, kunna till den främmande staten utlämnas efter ty i denna lag sägs.

Utlämning må ske, även om ej till stöd för framställningen därom föreligger överenskommelse med den främmande staten; dock varde, såvitt ej särskilda omständigheter föranleda undantag, utlämning i ty fall medgiven endast under förutsättning att den främmande staten utfäster sig att i liknande fall villfara från Sveriges sida gjord framställning.

2 §.

Svensk medborgare må ej utlämnas.

3 §.

Utlämning må ej ske för brott, som förövats inom Sverige eller å svenskt fartyg utom riket. Begäres någons utlämnande för delaktighet i brott, vilket förövats utomlands, må dock i särskilt fall, utan hinder av vad i 1 kap. 2 § strafflagen stadgas, utlämning medgivas jämväl där delaktighetsbrottet är att anse såsom begånget i Sverige eller å svenskt fartyg utom riket.

4 §.

Utlämning må ej ske, såvitt icke den brottsliga gärningen är eller, om den hade begåtts i Sverige och under motsvarande förhållanden, skulle vara att anse såsom brott, varå enligt den svenska allmänna strafflagen eller den svenska sjölagen svårare straff än fängelse kan följa. Till brott, varom nu sagts, skola hänföras jämväl brott, som allenast där de äro med försvårande omständigheter förenade förskylla svårare straff än fängelse.

För gärning, varom i 10 kap. strafflagen förmåles, må ej utlämning medgivas, där ej gärningen, bedömd enligt strafflagen i övrigt, skulle vara att anse såsom brott, varför utlämning jämlikt bestämmelserna i denna § må ske.

5 §.

Skulle den gärning, för vilken utlämning sökes, enligt svensk rätt vara att anse såsom tryckfrihetsbrott, må utlämning ej medgivas.

6 §.

Där framställning om utlämning avser gärning, som enligt svensk rätt skulle vara att anse såsom brott mot strafflagen för krigsmakten, må utlämning ske, såvitt gärningen är av den beskaffenhet att om den föröfvats av någon, som icke är underkastad samma lag, utlämning, enligt vad i 4 § är stadgat, därför kunnat äga rum.

7 §.

Utlämning må ej ske för politiskt brott. Dock må, där den gärning, för vilken utlämning begäres, tillika innefattar brott av icke politisk beskaffenhet, utlämning medgivas, för såvitt gärningen med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet provas övervägande äga karaktären av ett icke politiskt brott.

Såsom politiskt brott skall i intet fall anses mord, mordförsök eller dråp å främmande statsöverhuvud eller någon till en främmande suveräns familj hörande person.

8 §.

Utlämning må ej medgivas utan att till stöd för framställningen därom förebragts antingen av domstol meddelat fällande utslag eller ock

av domstol eller annan behörig myndighet meddelat beslut, som innebär förordnande om häktning; skolande i handlingen brottets beskaffenhet samt tiden och orten för detsamma vara noggrant angivna.

Grundas framställning om utlämning annorledes än å fällande utslag eller sådant beslut, som föregåtts av förundersökning inför domstol eller undersökningsdomare, och bestrider den, vilkens utlämnande begäres, att han gjort sig skyldig till det uppgivna brottet, må ej utlämningen beviljas, med mindre tillika visas, att sannolika skäl föreligga till misstanke att han är skyldig till detsamma. Dock må efter överenskommelse med främmande stat och under förutsättning av ömsesidighet utlämning till den stat ske jämväl där ej bevisning, som nu sagts, blivit förebragt.

9 §.

Utlämning må ej beviljas:

1. om redan innan framställningen därom gjordes, här i riket meddelats dom eller anhängiggjorts åtal angående den förbrytelse, för vilken utlämning begäres;

2. om straff för förbrytelsen skulle enligt svensk lag vara att anse såsom förfallet.

10 §.

Är den, om vilkens utlämnande är fråga, här i riket slutligen dömd till straff för annat brott än det, som i framställningen om utlämning avses, må ej utlämning äga rum, förrän han till fullo undergått det ådömda straffet; dock må han för rannsaknings undergående kunna provisoriskt utlämnas till den främmande staten, därest denna förbinder sig att omedelbart, efter det han därstädes blivit slutligen dömd, åter överlämna honom till svensk myndighet.

Är den, vilkens utlämnande begäres, här i riket ställd under åtal för annat brott, må, såvitt han i det målet hålles häktad, utlämning i intet fall ske, förrän detsamma slutligen avgjorts.

11 §.

Vid beviljande av utlämning skola i tillämpliga delar följande betingelser uppställas:

1. den utlämnade må icke i den stat, till vilken utlämningen sker, åtalas eller straffas för någon annan före utlämningen begången straffbar handling än den, för vilken han utlämnats, eller, oavsett det i 13 § andra

stycket nämnda fall, utlämnas vidare till en tredje stat, allt med mindre särskilt medgivande jämlikt 27 § lämnats eller ock den utlämnade inför domstol eller eljest fritt och offentligen givit sitt samtycke därtill eller, sedan han slutligen frikänts eller efter till fullo avtjänt straff försatts på fri fot, antingen, oaktat hinder icke mött, underlåtit att lämna landet inom loppet av en månad eller ock återvänt dit, sedan han en gång lämnat det;

2. under den tid av en månad, varom nu sagts, må, så framt den utlämnade icke gör sig skyldig till nytt brott, icke något som helst hinder läggas för honom att, därest han så önskar, lämna landet;

3. den utlämnade må icke för det ifrågavarande brottet ställas under tilltal inför domstol, vilken endast för tillfället eller för särskilda undantagsförhållanden förlänats befogenhet att döma i mål av sådan beskaffenhet.

Då utlämning medges i fall, varom i 4 § andra stycket eller 6 § sägs, varde dessutom sådana betingelser satta, att den utlämnade icke må kunna straffas för den gärning, varom fråga är, i vidare mån än den varit av beskaffenhet att föranleda utlämning. Beviljas utlämning jämlikt 7 § för gärning, vilken övervägande äger karaktären av ett icke politiskt brott, skall den betingelse göras, att den utlämnade icke må för gärningen straffas såsom för politiskt brott.

12 §.

Framställes begäran om någons utlämnande av flera stater och avse framställningarna ett och samma brott, bestämme Konungen, till vilken stat utlämning skall ske; dock bör, där ej särskilda omständigheter föranleda, att utlämningen anses böra ske till den stat, vars undersäte den ifrågavarande personen är, utlämningen i regel ske till den stat, där brottet ägt rum, eller, därest brottet begåtts inom flera staters områden, till den, där huvudhandlingen förövats.

13 §.

Hava flera stater begärt utlämning av samma person för olika brott, skall företräde givas den stat, som först begärt hans utlämnande eller, på sätt i 24 § avses, hans häktande, där icke hänsyn till de olika staternas läge eller annan särskild omständighet prövas föranleda avvikelse härifrån.

I fall, som i denna § avses, må vid utlämningens beviljande kunna som villkor föreskrivas, att den person, om vars utlämnande fråga är, skall efter utståndet straff i den ena staten vidare utlämnas till den andra.

II KAP.

Om förfarandet i utlämningsärende.

14 §.

Framställning om utlämning skall göras på diplomatisk väg.

Framställningen skall innehålla upplysning om den med densamma avsedda personens medborgarskap, och skall vid framställningen vara fogad sådan handling, varom i 8 § första stycket sägs.

Signalement bör om möjligt jämväl företes.

Sakna de inkomna handlingarna nödig fullständighet eller är ytterligare upplysning i något avseende erforderlig, må den främmande staten anmodas att inkomma med det felande.

15 §.

Framgår av de inkomna handlingarna, att framställningen icke är av beskaffenhet att lagligen kunna efterkommas, eller prövar Konungen eljest anledning föreligga att icke villfara utlämningen, varde densamma omedelbarligen avslagen.

16 §.

Prövas skäl till avslag, på sätt i 15 § sägs, ej föreligga, förordne Konungen, att den, vilkens utlämnande begäres, skall i ärendet häktas, där så ej redan jämlikt bestämmelse i 24 eller 25 § skett, samt inställas till förhör inför Konungens befallningshavande.

17 §.

Vid förhöret inför Konungens befallningshavande äge den häktade, där han så äskar, åtnjuta hjälp. Säger han sig ej själv kunna anskaffa biträde, förordne Konungens befallningshavande lämplig person att honom biträda.

Medgiver den häktade vid förhöret, att han är den person, vilkens utlämnande begärts, och förklarar han sig ej hava något att invända mot bifall till framställningen om hans utlämnande, varde protokoll över vad sålunda förekommit jämte övriga handlingar i ärendet insända till Kungl. Maj:t.

Lämnar den häktade ej sådant medgivande och sådan förklaring som nu sagts, skall ärendet hänskjutas till domstol; och varde förty protokollet över förhöret samt övriga handlingar i ärendet överlämnade till rådstuvurätten i den stad, där Konungens befallningshavande har sitt säte. Underrättelse om vad vid förhöret sålunda förelupit skall genast insändas till utrikesdepartementet.

18 §.

I ärende, som jämlikt 17 § till rådstuvurätt inkommit, skall rådstuvurätten rannsaka, huruvida förhållande, som enligt 2—9 §§ utgör hinder mot utlämning, föreligger; och skall i fråga om handläggningen av sådant ärende, såvitt ej nedan annorlunda sägs, vad om rannsaking med häktad person gäller äga motsvarande tillämpning.

Vid ärendets handläggning skall särskild åklagare, som av Konungens befallningshavande förordnas, närvara för att i ärendet tillvarataga den främmande statens intresse.

Den häktade skall åtnjuta hjälp vid sin talans utförande. Säger han sig ej själv kunna anskaffa biträde, förordne Konungens befallningshavande lämplig person att honom biträda.

Kräver i särskilt fall hänsyn till den främmande staten, att ärendet inom lyckta dörrar behandlas, förordne rådstuvurätten därom.

19 §.

Högsta domstolen tillkomme att pröva huruvida mot utlämning möter hinder varom i 2—9 §§ sägs.

Det åligger förty rådstuvurätten att, sedan handläggningen där avslutats, skyndsamt insända protokoll och övriga handlingar i ärendet till nedre justitierevisionen.

20 §.

Frågor om ersättning åt vittne, eller annan, som kallats att meddela upplysning i ärendet, eller åt tolk, avgöras av högsta domstolen i samband med huvudsaken.

21 §.

Huru ersättning åt åklagare samt biträden, varom i 17 och 18 §§ sägs, må bestämmas, därom förordne Konungen.

22 §.

Befinnes under utlämningsärendets fortgång, att den häktade ej är den person, vars utlämnande begärts, äge den myndighet, där ärendet är anhängigt, att förordna om hans lösgivande.

I annat fall än nu sagts skall den häktade förbliva i häktet i avbidan på högsta domstolens utslag.

23 §.

Sedan högsta domstolens utslag meddelats eller, där ärendet ej varit där anhängigt, handlingarna i ärendet från Konungens befallningshavande inkommit, give Konungen i statsrådet sitt beslut angående den gjorda framställningen. Ej må därvid denna bifallas, om genom högsta domstolens beslut hinder förklarats möta mot utlämningen.

I beslut, varigenom förordnas om utlämning, varde, utom de betingelser, som jämlikt 11 § skola för utlämning gälla, samt de ytterligare villkor, Konungen kan finna nödigt uppställa, tillika utsatt viss tid från beslutets delfående, inom vilken tid den häktade skall av den främmande staten avhämtas, ävensom att, om så ej sker, han varder på fri fot försatt. Tid, varom nu sagts, må ej sättas längre än en månad, där ej särskilda omständigheter sådant påkalla, och må i intet fall överstiga tre månader.

24 §.

På begäran av främmande stats regering må, innan formlig framställning om utlämnande av viss person skett, denne i avbidan därpå kunna här i riket häktas. Sådan begäran skall göras på diplomatisk väg och skall innehålla upplysning om den förbrytelse, som lägges personen till last, tiden och orten för densamma samt meddelande att utslag eller beslut, varom i 8 § förmåles, föreligger. Signalement bör om möjligt även företes.

Efter avtal med främmande stat och under förutsättning av ömsesidighet äge Konungen förordna, att dylik begäran, som av myndighet i den främmande staten framställes omedelbart hos polismyndighet här i riket, jämväl må av den upptagas.

Begäran om häktning prövas, där den inkommit på diplomatisk väg, av ministern för utrikes ärendena samt i annat fall av den myndighet, till vilken samma begäran är ställd. Äger begäran nödig fullständighet, och synes hinder mot utlämning ej möta, varde åtgärd för häktningens

verkställande genast vidtagen. Sedan häktning skett, skall underrättelse därom omedelbarligen insändas till utrikesdepartementet.

Inom viss tid, som, där ej sådan är i traktat med den främmande staten angiven, av ministern för utrikes ärendena bestämmes, skall i vanlig ordning framställning göras om den häktades utlämning. Sker det ej, varde han å fri fot försatt. Tid, varom nu sagts, må ej sättas längre än till sex veckor, eller, där fråga är om utlämning till utomeuropeisk stat eller eljest för undergående av rannsaking eller straff å ort utom Europa, till tre månader från det den främmande staten erhållit underrättelse om häktningen.

25 §.

Den, som i främmande stat är efterlyst för brott, som enligt denna lag kan föranleda utlämning, må här i riket häktas utan att särskild framställning därom föreligger. Anmälan om häktningen skall orördröjligen göras till utrikesdepartementet.

Finner ministern för utrikes ärendena hinder mot utlämning av den häktade föreligga, förordne då om hans lösgivande. Finnes hinder ej föreligga, skall den främmande staten underrättas om häktningen och skall därvid med tillämpning av de i 24 § givna bestämmelser utsättas viss tid, inom vilken framställning om den häktades utlämning skall göras.

26 §.

När någon enligt bestämmelserna i denna lag häktas, skola alla föremål, som han då har i sin besittning och vilka kunna antagas vara av betydelse såsom bevismedel beträffande den förbrytelse, som lägges honom till last, eller vilkas utbekommande målsäganden kan antagas påfordra, tagas i beslag samt, där utlämning beviljas, överlämnas till myndighet i den främmande staten; ägande Konungen att med avseende å berörda föremål göra det förbehåll till betryggande av tredje mans rätt, som må anses påkallat.

III KAP.

Om vissa i samband med utlämningsväsendet stående framställningar från främmande stater.

27 §.

Vill främmande stat inhämta tillstånd att någon, som till densamma utlämnats, må, utan hinder av villkor, varom i 11 § under 1 förmåles, ställas till ansvar för något annat före utlämningen förövat brott än det varför utlämning skett eller vidare till tredje stat utlämnas, skall framställning härom göras på diplomatisk väg; och skall framställningen innehålla eller åtföljas av uppgift å förbrytelsens beskaffenhet samt tiden och orten för densamma.

Tillstånd, som nu sagts, må ej givas, såvitt enligt denna lag hinder mot utlämning för den uppgivna förbrytelsen skulle mött; dock att prövningen härav ej må under någon förutsättning omfatta frågan om den utlämnades brottslighet.

Där det ej finnes uppenbart, att hinder mot tillstånds meddelande lagligen möter, varde frågan härom underkastad prövning av högsta domstolen.

Sedan utslag i sålunda hänskjuten fråga givits, skall Konungen i statsrådet företaga framställningen till avgörande; dock må i intet fall densamma bifallas, där genom högsta domstolens utslag hinder mot tillstånds meddelande förklarats möta.

28 §.

Tillstånd att genom riket föra person, som av en främmande stat till annan utlämnas, må av Konungen meddelas under förutsättning att fråga icke är om svensk medborgare. Framställning härom skall göras på diplomatisk väg, och skall vid densamma vara fogad handling, utvisande innehållet av beslutet angående utlämningen, eller ock handling, som i 8 § första stycket omförmåles.

IV KAP.

Övriga bestämmelser.

29 §.

Utan hinder av vad ovan är i denna lag stadgat må, såvitt angår utlämning till Danmark eller Norge, under förutsättning av ömsesidighet:

1. utlämning medgivas jämväl för brott, som jämlikt 4 § icke skulle föranleda utlämning, såvitt å brottet enligt vad där sägs fängelsestraff kan följa;

2. i samband med beslut om utlämning för visst brott eller, där utlämning för visst brott redan beviljats, i den uti 27 § stadgade ordning lämnas medgivande att bestraffa den utlämnade jämväl för annat brott av beskaffenhet att utlämning därför icke kunnat jämlikt 4 § äga rum, därest hinder mot utlämning för det brott icke på grund av övriga bestämmelser i lagen skulle hava mött.

30 §.

Vad i denna lag är stadgat skall icke äga tillämpning å framställningar om återförande av sjömän, som rymt ur tjänsten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1913. Är enligt bestämmelse i traktat, som då är i kraft, skyldighet till utlämning stadgad i fall, då hinder enligt denna lag möter, eller står eljest bestämmelse i sådan traktat i strid mot vad i denna lag är stadgat, skall den bestämmelse lända till efterrättelse.
